

Asker 23. oktober 2026

Til Akershus fylkeskommune og Oslo kommune

Høringsinnspill til Regional plan for konkurransekraft og verdiskaping i Oslo og Akershus 2027–2040

Asker Næringsforening takker for muligheten til å gi innspill til Regional plan for konkurransekraft og verdiskaping i Oslo og Akershus 2027–2040.

Vi støtter planens hovedmål om at Oslo og Akershus skal være en av verdens mest produktive, bærekraftige, innovative og konkurransedyktige næringsregioner.

Planen beskriver på en god måte flere av regionens viktigste utfordringer som svak produktivitetsutvikling, økende internasjonal konkurranse, mangel på kompetanse og arbeidskraft, behov for grønn og digital omstilling, tilgang på kapital og behovet for bedre samarbeid mellom næringsliv, kunnskapsmiljøer og offentlig sektor.

For Asker Næringsforening er den viktigste testen om planen faktisk bidrar til økt produktivitet, investeringer, flere konkurransedyktige virksomheter, flere arbeidsplasser og større verdiskaping.

Asker har en sterk posisjon i regionen. Planforslaget viser at Asker og Bærum samlet står for to tredjedeler av eksporten fra Akershus, og at ferdigvarer er en betydelig eksportsektor i Asker.

Samtidig er Asker en flerkjernet kommune med store forskjeller i næringsstruktur og utviklingsmuligheter. Kommunen har sterke kunnskapsintensive virksomheter, hovedkontormiljøer og internasjonalt rettede bedrifter, samtidig som industri, produksjon, energi, logistikk, forsvar, sirkulærøkonomi, bygg og anlegg, handel og tjenester har stor betydning.

Vårt hovedbudskap er at den regionale planen må legge til rette for økt konkurransekraft og verdiskaping i hele Asker, basert på de ulike områdenes næringsmessige fortrinn.

De sterke kunnskaps-, hovedkontor- og eksportmiljøene i nord og sentrale deler av kommunen må videreutvikles. Samtidig må potensialet innen industri, logistikk, energi, forsvar, sirkulærøkonomi og nye arbeidsplasser i Asker sør realiseres.

Del 1 Våre hovedanbefalinger

1. Hele Asker må kunne bidra til økt konkurransekraft og verdiskaping

Asker Næringsforening anbefaler at H33 og H38 følges opp slik at næringsutvikling, arealer, mobilitet, kraft og infrastruktur ses i sammenheng. Regional plan for konkurransekraft og verdiskaping og RAMP må følges opp som gjensidig avhengige planer, samtidig som de har ulike oppgaver.

2. Internasjonal konkurransekraft krever internasjonal kompetanse

Asker Næringsforening anbefaler at H1 konkretiseres slik at arbeidet med å tiltrekke og beholde internasjonal kompetanse også omfatter rammebetingelsene for arbeidstakere og deres familier. Internasjonalt orienterte skoletilbud, herunder IB i

videregående opplæring, bør ses som en del av regionens attraktivitet. Dette vil også understøtte H4 om å gjøre regionen mer attraktiv for internasjonale virksomheter. Innsatsområde 4 bør i tillegg suppleres med et tydelig tiltak for å tiltrekke, integrere og beholde internasjonal arbeidskraft.

3. Realfag, tekniske fag og industriell kompetanse må prioriteres

Asker Næringsforening anbefaler at H18, H21 og H22 ses i sammenheng. Flere må velge og gjennomføre realfaglige, tekniske og yrkesfaglige utdanninger. Fylkeskommunen bør være åpen for samarbeid med private og ideelle initiativ som kan supplere det offentlige tilbudet innen realfag og teknologi. Muligheten for å etablere et fagskoletilbud innen industrielle prosessfag i Asker bør følges opp.

4. Bygg sterke innovasjons- og vekstmiljøer også vest for Oslo

Asker Næringsforening anbefaler at H7, H8, H10 og H32 følges opp som en sammenhengende satsing på sterkere koblinger mellom oppstartsbedrifter, etablert næringsliv og regionale innovasjonsmiljøer. Fylkeskommunen bør legge til rette for spesialiserte innovasjonsmiljøer og vurdere flerårige samarbeidsmodeller for miljøer med tydelig regional utviklingsoppgave og dokumenterte resultater. H11 og H14 er viktige supplerende tiltak for kapitaltilgang og tilgang til test- og utviklingsmiljøer.

5. Sirkulærøkonomi må utvikles som næring

Asker Næringsforening anbefaler at H25 konkretiseres gjennom utvikling av nye sirkulære verdikjeder og industrielle symbioser. H25 bør ses i sammenheng med H26, H27 og H32 for å koble sirkulærøkonomi med energi, teknologi, innovasjon og regionale utviklingsmiljøer.

6. Det etablerte næringslivet må være en hovedmålgruppe

Asker Næringsforening anbefaler at H14, H15, H22 og H27 ses i sammenheng for å styrke produktiviteten og omstillingsevnen i etablerte små og mellomstore virksomheter. H36 bør samtidig brukes til å gi flere bedrifter markedsmuligheter gjennom innovative offentlige anskaffelser.

7. Planen må bli mer operativ og næringsforeningene bør være gjennomføringspartnere

Asker Næringsforening anbefaler at H28, H30 og H31 gjennomføres tidlig. Ansvar, virkemidler, finansiering, resultatmål og kunnskapsgrunnlag må tydeliggjøres. Lokale næringsforeninger bør ikke bare være mobiliserings- og interesseaktører, men kunne inngå som gjennomføringspartnere i konkrete utviklingsoppgaver.

Del 2 Begrunnelse for anbefalingene

1. Hele Asker må kunne bidra til økt konkurransekraft og verdiskaping

Regional plan for konkurransekraft og verdiskaping og Regional plan for areal og mobilitet må ses i sammenheng, men de to planene har forskjellige oppgaver.

Konkurransekraftplanen må vise hvordan regionen skal utvikle virksomheter, kompetanse, innovasjon, produktivitet og nye verdikjeder. RAMP må sikre de fysiske rammebetingelsene som gjør denne utviklingen mulig.

Ambisjoner om næringsvekst må derfor følges av egnede næringsarealer, kraft, transport og mobilitet. Samtidig bør ikke konkurransekraftplanen bli en ny areal- og transportplan.

For denne planen er det sentrale spørsmålet hvordan de ulike delene av regionen kan bidra til økt produktivitet og verdiskaping.

Asker illustrerer dette godt.

Nord og sentralt i kommunen finnes sterke kunnskapsmiljøer, hovedkontorer, eksportbedrifter og internasjonalt orienterte virksomheter. Disse miljøene må fortsatt ha rammebetingelser som gjør det attraktivt å investere, videreutvikle og beholde virksomhet i Asker.

Asker sør har andre fortrinn. Industri, produksjon, logistikk, forsvar, energi og sirkulærøkonomi kan utvikles videre og gi nye arbeidsplasser og verdikjeder. Røyken Næringspark illustrerer mulighetene innen lager, logistikk og distribusjon. En god tilknytning til E134 kan styrke Askers rolle i nasjonale og internasjonale verdikjeder. Sætre, Tofte og øvrige næringsområder sør i kommunen har andre industrielle og næringsmessige fortrinn.

Asker Næringsforening anbefaler at H33 og H38 brukes til å utvikle et felles regionalt kunnskapsgrunnlag som kobler næringsområdenes utviklingspotensial med næringsstruktur, kompetanse, kraft, transport og øvrig infrastruktur.

H38 bør ikke bare bli en oversikt over ledige arealer og lokaler. For næringslivet er det avgjørende å vite om et område faktisk er etableringsklart og hvilke forutsetninger som må være på plass for etablering og videre vekst.

Planleggingen må bygge på delregionenes ulike fortrinn og ikke bare på hvor infrastrukturen og næringskonsentrasjonene allerede er sterkest.

2. Internasjonal konkurransekraft krever internasjonal kompetanse

Oslo og Akershus konkurrerer med andre storbyregioner om virksomheter, investeringer og kompetanse.

Planens ambisjon om å tiltrekke og beholde internasjonal arbeidskraft og spisskompetanse er derfor viktig.

For Asker er dette særlig relevant. Kommunen har en betydelig konsentrasjon av eksportorienterte virksomheter og internasjonale hovedkontormiljøer. Mange virksomheter konkurrerer om arbeidskraft i et internasjonalt marked.

Norge vil ikke kunne dekke alle fremtidige kompetansebehov gjennom egen utdanning og arbeidskraftreserve alene. Evnen til å tiltrekke kvalifiserte arbeidstakere fra andre land vil derfor være en viktig del av fremtidig konkurransekraft og verdiskaping.

Internasjonal attraktivitet skapes imidlertid ikke bare gjennom profilering av regionen. For en spesialist, forsker eller leder som vurderer å flytte til Norge, er muligheten for at hele familien kan etablere seg en del av beslutningen. Bolig, arbeid for medfølgende partner og relevante skoletilbud påvirker regionens evne til både å tiltrekke og beholde kompetanse.

Internasjonalt orienterte skoletilbud, herunder IB i videregående opplæring, bør derfor ses som en del av infrastrukturen for internasjonal konkurransekraft.

Asker Næringsforening anbefaler at H1 konkretiseres slik at arbeidet med å tiltrekke og beholde internasjonal kompetanse også omfatter rammebetingelsene for arbeidstakere og deres familier.

Et tilgjengelig og forutsigbart tilbud om internasjonalt orientert videregående opplæring, herunder IB, kan være en del av dette.

Dette understøtter H4, som handler om å gjøre det enklere for internasjonalt næringsliv å etablere seg i regionen.

Planens tekst fremhever betydningen av internasjonal arbeidskraft, men dette er i liten grad konkretisert i handlingspunktene under innsatsområde 4 om kompetanse og arbeidskraft.

Asker Næringsforening anbefaler derfor at innsatsområde 4 suppleres med et eget handlingspunkt om å tiltrekke, integrere og beholde internasjonal arbeidskraft og kompetanse.

Her bør også medfølgende partneres muligheter i arbeidsmarkedet inngå. Regionen får større effekt av internasjonal rekruttering dersom kompetansen blir værende over tid.

3. Realfag, tekniske fag og industriell kompetanse må prioriteres

Tilgang på relevant kompetanse er en av de viktigste forutsetningene for fremtidig konkurransekraft.

Næringslivet trenger kompetanse på mange nivåer – fra fagarbeidere og teknisk personell til ingeniører, teknologer, forskere og medarbeidere med høy digital kompetanse. Behovet forsterkes av digitalisering, kunstig intelligens, automatisering, energiomstilling og utviklingen av nye industrielle og sirkulære prosesser.

Asker Næringsforening støtter H18 om å styrke og synliggjøre realfag, tekniske fag og teknologiutdanninger, men mener ambisjonen må konkretiseres.

Det er ikke tilstrekkelig bare å synliggjøre realfag. Regionen trenger flere unge som velger, gjennomfører og tar i bruk realfaglig og teknologisk kompetanse.

Fylkeskommunen bør derfor utvikle tydelige mål og tiltak for å styrke interessen for matematikk, naturvitenskap, teknologi og tekniske fag. Samarbeidet mellom videregående skoler og næringslivet bør styrkes gjennom blant annet bedriftskontakt, praksis, prosjektarbeid og konkrete problemstillinger fra arbeidslivet.

Interessen for realfag og teknologi etableres tidlig. Fylkeskommunen bør derfor også samarbeide med kommunene og næringslivet om tiltak som kan styrke interesse og forståelse for realfag allerede før elevene velger videregående opplæring.

Det bør samtidig være rom for at private og ideelle aktører kan supplere det offentlige utdanningstilbudet med spesialiserte tilbud innen realfag, teknologi og innovasjon. Slike initiativer kan bidra til større mangfold i utdanningstilbudet, økt interesse for realfag og tettere koblinger mellom skole, teknologi og næringsliv.

Asker Næringsforening anbefaler at fylkeskommunen, innenfor sitt ansvarsområde, er åpen for dialog og samarbeid med private og ideelle initiativer som kan bidra til å styrke det samlede tilbudet innen realfag og teknologi i regionen.

Samtidig er det viktig å styrke yrkesfaglig og høyere yrkesfaglig kompetanse.

Asker og regionen har behov for kompetanse innen industri, energi, produksjon, prosessteknologi, automatisering og sirkulære produksjonsprosesser.

Asker Næringsforening anbefaler at fylkeskommunen følger opp muligheten for å etablere et fagskoletilbud innen industrielle prosessfag i Asker. Et slikt tilbud bør utvikles i tett samarbeid med næringslivet og baseres på dokumenterte regionale kompetansebehov. Det bør kunne omfatte både ordinær fagskoleutdanning og fleksibel etter- og videreutdanning for medarbeidere som allerede er i arbeid.

Dette er en konkret oppfølging av H21 og H22, og kan bidra til å utvikle et kompetansemiljø med betydning langt utover Asker.

Asker Næringsforening anbefaler at H18, H21 og H22 ses i sammenheng. Regionen må både utvikle flere med realfaglig og teknologisk kompetanse, styrke yrkes- og fagskoleutdanningene og gjøre det enklere for ansatte i næringslivet å oppdatere kompetansen gjennom hele arbeidslivet.

4. Bygg sterke innovasjons- og vekstmiljøer også vest for Oslo

Oslo og Akershus trenger flere virksomheter som vokser, skalerer og lykkes internasjonalt. Asker Næringsforening anbefaler derfor at H7, H8, H10 og H32 følges opp som en sammenhengende satsing.

Det er særlig viktig å koble oppstartsbedrifter tettere til etablert næringsliv. Etablerte virksomheter har kompetanse, kunder, teknologi, kapital og markedstilgang. Oppstartsbedrifter kan tilføre nye løsninger, teknologier og forretningsmodeller. H7 treffer denne utfordringen godt og bør følges opp gjennom konkrete samarbeidsmodeller.

Regionen trenger samtidig sterke innovasjons- og gründermiljøer vest for Oslo. Slike miljøer trenger ikke være like. Spesialisering basert på regionale og lokale fortrinn kan styrke miljøene og skape en mer hensiktsmessig arbeidsdeling i regionen. For å lykkes kreves kontinuitet. Kompetanse, nettverk, kapitalrelasjoner og samarbeid med etablerte virksomheter bygges over tid.

Asker Næringsforening anbefaler derfor at fylkeskommunen i oppfølgingen av H8 og H32 vurderer flerårige samarbeidsmodeller for lokale og regionale innovasjonsmiljøer som kan dokumentere tydelig spesialisering, regional betydning og målbare resultater.

Slike samarbeidsmodeller bør bygge på definerte utviklingsoppgaver og resultatkrav. Finansieringen kan kombineres mellom fylkeskommunen, kommunene, næringslivet og andre relevante virkemiddelaktører.

Målet må være å bygge varig kapasitet for entreprenørskap, kommersialisering og utvikling av vekstbedrifter – ikke bare finansiere enkeltstående prosjekter. H10 om samordning av virkemidler er viktig i denne sammenhengen. Bedriftene bør møte et mer oversiktlig og sammenhengende virkemiddelapparat.

Tilgang på kapital og testmuligheter er også viktige forutsetninger for skalering. H11 og H14 bør derfor brukes som supplerende tiltak i utviklingen av sterke vekstmiljøer.

5. Sirkulærøkonomi må utvikles som næring

Asker Næringsforening viser til at H25 treffer et område med særlig relevans for Asker.

Sirkulærøkonomi bør ikke først og fremst behandles som et miljøtiltak. Det representerer også muligheter for nye virksomheter, mer effektiv ressursbruk, økt produktivitet og nye markeder.

Asker har virksomheter og kompetanse innen blant annet industri, energi, teknologi og gjenvinning. I Asker sør finnes det muligheter for industrielle symbioser der materialer, energi, vann, restprodukter og andre ressurser fra én virksomhet kan bli innsatsfaktorer for en annen. Dette kan gi grunnlag for nye verdikjeder og forretningsmodeller.

Asker Næringsforening anbefaler at H25 konkretiseres gjennom regionale utviklingsprosjekter der etablerte virksomheter, gründere, innovasjonsmiljøer, kommuner og forsknings- og virkemiddelaktører samarbeider om å utvikle nye sirkulære verdikjeder.

Spesialiserte innovasjons- og gründermiljøer kan spille en viktig rolle gjennom å identifisere forretningsmuligheter, utvikle nye løsninger og koble oppstartsbedrifter med etablert næringsliv.

H26 om energieffektivisering og fornybar energi er relevant fordi energi og ressursutnyttelse er sentrale elementer i mange industrielle og sirkulære verdikjeder.

H27 er viktig fordi kunstig intelligens, automatisering, datadeling og andre muliggjørende teknologier kan bidra til bedre ressursutnyttelse og nye forretningsmodeller.

H32 gir samtidig mulighet til å bruke klynger, inkubatorer og nettverk som motorer i utviklingen av slike miljøer.

H25 bør derfor ses i sammenheng med H26, H27 og H32.

Offentlige og private anskaffelser kan i tillegg brukes til å utvikle markeder for nye sirkulære løsninger.

6. Det etablerte næringslivet må være en hovedmålgruppe

Et stort flertall av virksomhetene i Oslo og Akershus er små bedrifter.

Skal regionens samlede produktivitet og konkurransekraft øke, må derfor også det brede etablerte næringslivet lykkes bedre med innovasjon og omstilling.

Planen har stor oppmerksomhet på gründere, forskningsmiljøer, vekstbedrifter og kommersialisering. Dette er viktig. Samtidig ligger et betydelig potensial for økt verdiskaping i eksisterende små og mellomstore virksomheter.

Kunstig intelligens, automatisering og digitalisering vil påvirke virksomheter i nesten alle bransjer. Mange små og mellomstore bedrifter har imidlertid begrenset kapasitet til selv å følge teknologiutviklingen, teste løsninger og bygge ny kompetanse.

Asker Næringsforening anbefaler derfor at H14, H15, H22 og H27 sees i sammenheng som virkemidler for økt produktivitet og omstilling i det etablerte næringslivet.

H14 kan gi små og mellomstore bedrifter bedre tilgang til testfasiliteter, infrastruktur og utviklingsmiljøer.

H15 kan bidra til at flere etablerte virksomheter benytter forskning i utviklingen av produkter og tjenester.

H22 er sentral for fleksibel etter- og videreutdanning, særlig for små og mellomstore virksomheter.

H27 kan bidra til raskere bruk av kunstig intelligens, datadeling og andre muliggjørende teknologier.

Det bør også være enklere for etablerte virksomheter å få tilgang til eksportkompetanse og internasjonale markeder.

Offentlig sektor kan bidra til markedsutvikling gjennom anskaffelser. Asker Næringsforening anbefaler at H36 følges opp med et regionalt samarbeid om leverandørutvikling og innovative anskaffelser der kommunene, næringslivet og næringsforeningene involveres.

Tidlig markedsdialog, informasjon om kommende anskaffelser og forholdsmessige kvalifikasjonskrav kan gi flere små og mellomstore virksomheter mulighet til å konkurrere og samtidig gi offentlig sektor tilgang til nye løsninger.

7. Planen må bli mer operativ og næringsforeningene bør være gjennomføringspartnere

Planens verdi vil til slutt avgjøres av gjennomføringen. Asker Næringsforening anbefaler at H28, H30 og H31 prioriteres tidlig.

H28 om styringsstruktur må bidra til tydeligere rolle- og ansvarsfordeling i gjennomføringen av planen.

H30 må gi et begrenset sett med indikatorer som faktisk gjør det mulig å vurdere om planen fører til økt konkurransekraft og verdiskaping.

H31 bør sikre et kunnskapsgrunnlag som ikke bare viser utviklingen i Oslo og Akershus samlet, men også synliggjør forskjeller og utviklingstrekk mellom delregionene.

For næringslivet er relevante resultater blant annet utvikling i produktivitet, eksport, investeringer, vekstbedrifter, arbeidsplasser, kompetansetilgang og etablering og videreutvikling av virksomheter.

Handlingsprogrammet må samtidig bli tydeligere på hvem som faktisk skal gjennomføre tiltakene. For hvert prioritert tiltak bør det fremgå hvem som har ansvar, hvilke samarbeidspartnere som skal involveres, hvilke ressurser og virkemidler som skal benyttes, og hvilke resultater som forventes.

Lokale næringsforeninger kan bidra betydelig i dette arbeidet. Gjennom nærheten til virksomhetene kan næringsforeningene kartlegge behov, rekruttere bedrifter til utviklingsprosjekter, koble etablerte virksomheter med gründere og innovasjonsmiljøer, utvikle kompetansetiltak og bidra til samarbeid mellom offentlig og privat sektor.

Asker Næringsforening anbefaler derfor at næringsforeningene ikke bare beskrives som mobiliserings- og interesseaktører, men også som mulige lokale gjennomføringspartnere. Dette bør kunne skje gjennom konkrete oppdrag og samarbeidsavtaler med tydelig ansvarsdeling, ressurser og resultatkrav.

Eksisterende lokale og regionale samarbeidsarenaer bør så langt som mulig benyttes fremfor å etablere parallelle strukturer.

Avslutning

Asker Næringsforening støtter ambisjonen om å utvikle Oslo og Akershus som en av verdens mest produktive, bærekraftige, innovative og konkurransedyktige næringsregioner.

Skal planen lykkes, må den gi konkrete resultater for virksomhetene som skaper arbeidsplasser og verdier.

For Asker betyr dette at hele kommunen må kunne bidra til regional verdiskaping. De sterke kunnskaps-, hovedkontor- og eksportmiljøene må videreutvikles. Samtidig må mulighetene innen industri, logistikk, energi, forsvar, sirkulærøkonomi og nye arbeidsplasser i Asker sør realiseres.

Regional plan for konkurransekraft og verdiskaping og RAMP må følges opp som gjensidig avhengige planer, men med tydelig arbeidsdeling. RAMP må sikre de fysiske rammebetingelsene for ønsket næringsutvikling. Konkurransekraftplanen må bidra til at disse forutsetningene omsettes i kompetanse, innovasjon, investeringer, produktivitetsvekst, nye virksomheter og arbeidsplasser.

Regionen må samtidig lykkes bedre i konkurransen om mennesker. Sterkere realfags-, teknologi- og yrkeskompetanse i egen befolkning må kombineres med evnen til å tiltrekke og beholde kvalifisert arbeidskraft fra andre land.

Det krever et regionalt økosystem hvor næringsliv, utdannings- og kompetansemiljøer, internasjonale skoletilbud, innovasjonsmiljøer, kommuner og fylkeskommunen trekker i samme retning.

Planen må også favne hele bredden av næringslivet. Nye gründere og vekstbedrifter er viktige, men økt produktivitet og omstilling i tusenvis av etablerte små og mellomstore virksomheter vil være minst like avgjørende for regionens samlede verdiskaping.

Målet må være økt produktivitet, flere konkurransedyktige virksomheter, flere arbeidsplasser og større verdiskaping – i hele regionen og i hele Asker.

Asker Næringsforening bidrar gjerne aktivt i det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen

Steinar Bustad
Daglig leder
Asker Næringsforening